

ERDÉLYI HÍRADÓ

Kedden, Augustus' 18-adikán, 1829

Columbia — Portugallia — Nagybritannia — Frantziaország — Németország — Burkusország
Törökország — Hartzmező — Külömbfélék — Jelentés — Mértéktár 7-edik árkus.

Columbia

Egy bogotai levél, a' Péruiak' Hirdetményére, a' békekötés' megmásolását érdekelve, ápr. 26. — Az az ellentállás, mellyet a' péruai vezér a' béke' praeliminárjainak végre-hajtások ellen elkövet, tsaknem hihetetlen. Feltették, hogy a' péruai hadsereg kényszerítettne a' tarqui-i ütközet után, békességet kötni, vagy, ha magát ismét össze-szedhetné, külömbféle próbatételeket követne-el, hogy déli Departementeinket meghódoltatná: de azt soha-se gondoltuk volna, hogy egy közönséges Tiszt, orszaglöszekétől megköttetett egygyesség' végre-hajtásának magát ellene szegezze. Az egész világ bosszankodni fog egy olyan bánás módon, mellyet talán a' legvadabb embertsorda sem mérészelt volna elkövetni. A' háború újra felgyúlt és a' béke' reménysége egészen eloszlott. Bizonyos, hogy az esetek' ezen fordulása, megnagyobbítja a' mi' fegyverünk' ditsőségét; de mindég sajnálatos marad a' mellett, hogy a' Libertador' barátságos szándéka és a' Sucre Gen. mértéktelen nagylelkűsége, foganatlanok maradnak. A' tudvalévő Hirdetmény új bizonyosága hogy Pérunak az ő' háborújában Columbia ellen, semmi más tzélja nem volt, mint Guayaquilnek és déli Departementeinknek magáévátétele. Hirdetményében, úgy láttzik, egy városnak vagy népnek, saját nemzetének beszéll, 's feltse-

réli az által a' Péru' és Columbia' nemzeti betsületét; midőn Guayaquil' lakosait gyalázni meri, mondvan nekik, hogy a' Péruiak' minden jussaival fognak élni.

Portugallia

A' Villaffor Gróf' földre-szállása Terceirába, a' mint azt egy onnan jött levélből olvashatni, sok szeméjjes veszedelemmel völt egybe-kötte. A' Gróf, egy északi frantziaországi kikötőben, mint magános ember, egy kis frantzia hajóra ült-fel, de mikor a' szigethez közelített, szorossabban berekesztve találta azt, mint-sem hogy ezzel a' hajóval földre-szállást merhetett volna próbálni. Minekutánna 'hat ő egy-ideig a' környéket szagúldozta volna; végre, egy kis ólalkodó-kereskedő-hajóra bízta szerentséjét; mely ötet a' tengerpartnak egy nem igen járt félre-hellyére vitte.

Nagybritannia

A' Globe and Traveller ezt mondja: Újj ezüstpénzeket láttunk, mellyek Terceirában verettek. Nagyságok, akkora mint a' korona-talléré, 's betsi 80 reis. Egyik oldalán e' van: Dona Maria II., a' túlsón: A' Közjóért.

London, júl. 25. — Silistria' megbukásáról, akkor vettünk itt tudósítást, mikor a' két Követ' Konst.poljba érkezéséről. Ez az utolsó megvígasztalja egykisség a' mi' görög ellenségeinket, mint-hogy tudják, hogy a' Követek' jelenlétével a' közbenjárási munka is ismét

megindúl, és, mihelyt a' Sultán a' békességre hajlik; mindjárt is helyre állítódik ez. A' békesség' közelgető megkötése, nagyobb örömet hoz a' mi tőkepénzünkre, mint a' Görögök' emancipatója valaha az egész nemzetre hozhatna. Mi itt, csak magunknak érezünk, és más nemzet' sorsa eránt ugyanannyi jó emlékezettel vagyunk — ha a' kereskedés' indító-okán fekvő sympathiát elszámáljuk — egy Canning alatt, a' mennyi rosszal egy Aberdeen alatt. Még a' portugalli fondok is megérzették ma a' beurse-exaltatio' jóvóltat, és, feljebb hágtak egynéhány pCentóval; jöllehet a' D. Mig. kintstára úgy kiürült, hogy kéntelen a' régi Cortest, kik az ő' fedelmiszékjussat neki ítelték, ismét egybegyűjteni: kétséges, ha úgy fognak-e ezek most beszélni mint másszor. A' legnagyobb véleménykülömbőség uralkodna a' D. Mig. Ministerei között, annak a' módja felett, — hogy kelljen országolni. Az okosabbak, tudják, hogy az a' neroi despotismus, mely alatt akarja az ő' urok az országot tartani és a' hártalan vissza-menetel az elébbi vissza-élésekre, mellyek a' portugalli nemzetet e' mostani letsepült állásra juttatták, csak az ő' lebukását siettethetik.

Frantzia ország

A' Journal du Havre, júl. 20-adikán azt mondja: "Tegnap jött-be a' mi kikötönkbe Heros hajó, minekutánna Hauteilly Kapitány' vezérlése alatt utazását a' föld körül elvégezte volna. Ezelőtt 3.1/2 esztendővel indult-ki innen ez a' hajó, 's jönn most oda vissza, a' nélkül hogy hosszas és veszedelmes úttjában vagy csak egy embert vesztett volna el. Maga szép állásából, inkább lehetett volna azt kihozni, hogy valamelyik közelvaló kikötőből, mintsem messze tengerekről jött volna.

Az auchi Esküttek-törvényszéke halálra ítelt egy 24 esztendőös leányt, Francisca Trenque nevezetűt, Bexusból; ki hidegen felszámllált kegyetlenséggel háttározta-meg magában egész familiájának megölését, csak azért, hogy a' vagyont maga' örökjévé tehesse. Mérges levesekkel, ártalmas italokkal és bedörgölésekkel, annyira vitte átkozott dolgát, hogy az apja, anyja, 2 férfi testvére, lassú sínlődéssel meghóltak, és 2 leány-testvére, valamint 4 munkás, betegséget és sérelmeket kaptak attól. Ezen szörnyeteg' 4 áldozatja igen rövid idő alatt múlt-ki, mártz. 11-edikétől-fogva, 15-adikáig. Maga volt ez a' fenevad a' betegek' apolgotója az utolsó napokban, 's az ő' égő fájdalomok' enyhítésére újj merget itatott 's étetett velek. A' gyilkosnak tsendes tisztességes léte és édesded szava van — fistula dulce canit. — A' vásár' közepén fogják a' gyilkost kivégezni.

A' Courrier français azt mondja; Crezenda Marquis brasiliai Követ a' frantzia udvarnál, Münchenbe ment a' Leuchtenberg Printzasszony' házassága eránt. Rióba fogja kísérni ezt a' Souveraine-t. Barbacena Marquis Európában marad, hogy a' portugalli ifjú Királyné hasznára ügyeljen" (Aug. 1-ső napján utazott keresztül Rezende Marquis Augsburgon Münchenbe, hogy a' brasiliai Tsászárné' aug. 5-adikán tartandó lakadalmában jelen legyen.)

A' Quotidienne többet tud, mert azt mondja — "Leuchtengberg Printz el fogja a' hűgát Rióba-kísérni, 's ára van rendeltetve, hogy a' Don Pedro Leányát Dona Máriát elvegye."

Az Aviso de la Mediterranée jentli júl. 24-dike alatt, Toulonból: "Sietnek a' bombardek' felkészítésével; de elmenetele' napja nints még kiszabva. Azt mondják hogy még, tudósítást vár-

nak az algieri állás' Kommendánsától, ki az algieri Dey-nek Frantziarság' részéről az Ultimatumot adta volna által. Azt akarják tudni, hogy a' Dey inkább nem hajlik most a' rendszabások' elfogadására, mint valaha, mellyek az ellenségeskedésnek véget-vetnének.

A' Tehénrépa-tzúkor' készítése 58 fábrikának ad dolgot Frantziaországban, mellyek 2685000 kilogramme tzúkrot adnak: 51-et állítanak még fel, mellyekben 1695000 kilogrammet főznek. Mindössze tehát 4380000 kilogramme Runkelrépa-tzúkor készül esztendő alatt Frantziaországban.

A' frantzia tsászári birodalom' némely Nagyembereinek a' fiai, diplomatikai hivatalban vannak most: A' Montebello' második fija a' Követségnél, Rómában; az ifjú Abrantes Hertzeg (Junot) Bétsben; Bassano Gróf Konst. poljban.

A' bajor Király ŐFge, ki a' hadseregben igen sok firkálásokat eltörlött, most újra, a' Hadministerium' ajánlására ismét kevesítette az esztendőnkénti írkálást 70,000, mondom, Hetvenezer darabbal.

Németország

A' müncheni Zeitungok, júl. 50-dikáról, jelentik: "Egyéb megkülönböztetett ajándékok között, által adta Barbacena Marquis Leuchtenberg Amalia Printzasszony ŐMagasságának, a' brasiliai Tsászár ŐFge' képét is, mely 15 drága, ritka-nagyságu brillantba van foglalva. — Ma délelőtt látogatta-meg Leuchtenberg Amalia Printzasszony, egygyetlenegy Dámával együtt a' Sz. Mihály' Udvari temploma' fejedelmi Sírját. Tovább térdelt ŐMagassága egy-negyed-rész óránál, sírva, elfelejthetetlen Attya' koporsóján, 's inneplette így a' legtöreldemesebb tölle-elválást.

Burkusország

Szembetűnő hír volna ez Berlinből: "Egy nagy északi Monarcha' egészsége-felől hírek széledtek ma itt el; mellyek, reménylhetőleg, nem fognak megvalóságosodni."

Hartzmező

Silistria' feltételes Kötésének az értelme, hivatalosan: —

1) A' silistriai várvédelmet tevő minden katonaság megadja magát mint hadi fogój, fegyvereikkel, bagagiáikkal, ágyúikkal és hajóseregeikkel, általjában, mindennel együtt, a' mi az országglószéké: a' magánosok vagyónjához nem nyúlnak.

2) Minden mohamedanus lakos oda mehet familiájával 's jószágával együtt, a' hova neki tettik, de fegyver nélkül.

3) Azokon a' kik Muszkaországba költöznek, vagy Silistriában maradnak, minden módon fognak könnyíteni.

4) Azoknak, a' kik vízen akarnak Rustsukba menni, bárkát adnak; a' kik földön akarnak menni, elegendő szekeret kapnak.

5) A' betegeknek is, kiket Muszkaországba küldenek, adnak szekeret vagy hajót.

6) Szabad a' lakosoknak a' vár mellett 2 hétig vásárt tartani, 's abban, olyan emberekkel alkudozni, kik egyik nemzethez-se tartoznak azok közzül, kik Muszkaországnak ellenségei.

Muszka tudósítás a' Derwis-Jowani hadi tanyáról (bivouacból) júl. 21-dikéről. "Mihelyt Silistria' maga - megadása az ezen vár' ostromlásához szükséges volt különbféle katonaságot másuvá rendeltetővé tette, meghatározta magában a' Fővezér Diebits Gróf, hogy hadi erejének nagyobb részével a' Balkánon általmenjen. — Ennek következtetésül, parantsolatot vett Kraszowsky Gen., hogy az

ostromló sereg' főtörőskével egyszeribe a' Sumla előtt egyesült hadsereghez menjen, 's ugyanazon időben egy colonnet (oszlop-sereget) egyenesen Kosludsinak igazítson. Ezen Gen. nagy munkássága mellett is, az említett hely' elfoglalására szükséges munkák, még is tsak belételek egynehány napba, úgy hogy seregének utolsó szakassza, tsak júl. 15-dikén jutott a' hadsereghez. Azon mozgások, melyeknek a' bértzen-általmenetelt kellene elkészítniük, elkezdődtek volt már. Két columnába kelle ezt a' katonaságnak megejtenie; a' jobb, melyet Rüdiger Gen. vezérelt, és 14 tsapatból 's 2 kozák-regementből állott, egyenesen ment Kiupricői-nek, oly' szándékkal, hogy a' balnak a' szélit védelem alá tegye, és neki, melyet Roth Gen. vezérelt és 18 tsapatból, 16 svadronból és 2 kozák-regementből állott, a' vett parantsolat' végre-hajtásában, az alsó Kamczikon általmenetel' erőteljesen könnyebbítsen. Azonkiyül még kellene egy reservának (tartogatottnak) Pahlen Gróf' vezérlése alatt, mely 22 tsapatból, 8 escadronból és 2 kozák-regementből áll, ezen columnákat követnie, hogy azokat közzülök, kik segedelemre szorúlhatnak, segítenék. Kraszowsky Generálnak 25 tsapattal, 40 escadronnal és 4 kozák-regementel, Sumlához közel kellene maradni, hogy a' Nagyvezírt szemmel-tartsa, és a' katonaság' munkálkodó lineáját fedezze, melyet a' Balkánon által tsusztatni szándékoznak.

Minden tudósítások úgy beszéltek, hogy az ellenség minden figyelmét kikötőleg Sumlára fordítja, és, hogy magát ezen a' helljen megerősíttse, melyet szorossan fenyegettetni gondolt, az alsó Kamczik' vidékén elgyengítette magát. Azután vitték-végbe a' katonaság' elmenetelét a' Sumlai táborból, éjjel és

titkon, tsak akkor, mikor a' Silistriából megérkezett újj seregek, az esett hezagoikat betölthették. Így pótolta-ki a' Kraszowsky Gen. első szakassza, júl. 13 és 14-edike közt éjjel, a' Roth Gen. seregét, és 15 's 16-odika között, a' Rüdiger Gen. serege is kipótlódott a' Kraszowsky Gen. második szakasszá által. A' Pahlen Gróf' reservája, és a' Kraszowsky Gen. serege, oda-hagyták a' jendsikiői táborn Sumla előtt, 17--18 közötti éjjel. A' Kraszowsky Gen. serege Jenibasár mellett maradt felállítva, és a' tartogatott, mely a' főzállást kísérte, előre hágott Devna-ig. A' Nagyvezír koránt-sem háborgatta a' mi' mozgásainkat Sumlából. Megelégedett azal, hogy júl. 18-adikán reggel 1000 lovat kiküldött, kik vígyázva állapotokat-meg a' mi' kozák-elő-őreink előtt. -- Azomban, a' Roth- és Rüdiger-colonja, folytatták mozgólássokat a' Kamczikfele, az első Devna és Hassán-lár-on, a' másik Marcowezán és Radikioi-u által. -- A' keskeny és kígyós-foljasu Kamcziknak kevés révje van, és e' miatt volt az első akadály a' Balkán' elérésében. A' Törökök, minden járható helylyen ágyúkkal megrakott sántzokat hánytak. -- Rüdiger Gen. kitanúlta Kadikioiba-érkezésével, hogy az ellenség, Kiupricői-nál, egy, 5000 emberből álló posztot (védört) állított-fel, melyet, nagy veszteség nélkül, nem lehetne szemközt fogva meggyőzni. Azt végezte, hogy kiupricői-re, tsak Giroff Generált küldi 2 tsapattal és 1 kozák-regementel előre, az alatt míg maga az ő' főerejével, azt hátul-kerülte és Szalamaly-nál, 5 v. 6 werstnyire Kiupricői-n alól, a' foljóvízen által-ment. Júl. 17-edikén, reggeli 6 órakor, megjelent ő Szalamaly-nál, a' hol egy török tsoportot, mintegy 1000 embert, megle-

pett, kik az ő' közelgetésére széjjel szeltek és táborjokat, 5 zászlóval egygütt, prédára hagyták. Éjjel, egy hidat ütett-össze Rüdiger Gen. és végbe-vitte az átmenetet; 18-adikán reggel, előre nyomult Kiuprikői-felé, 10 tsapattal, Szalamalyban hagyván 2 tsapatot.

Jussuf, 2 lófarku Basa, ki Kiuprikői-ben parantsolt, megpróbálta ellene állani, és ütköző-rendbe állott, ezen falu felett. Rüdiger Gen. parantsol Gortsakoff Hgnek — egyenesen neki menni a' 35 és 36-dik Vadász-regementel, és Rogowsky Generálnak, — a' Törököket az ő' jobbok-felől, a' 37- és 38-dik Vadász-regementel megkerülni. — A' katonaság, nyomult előfelé, musika szóval, karon fogott puskákkal, a' nélkül, hogy tsak egy puská-lövetet is tett volna. Az ellenség, megszaladt, és üzöbe vette Ragowsky Gen., ki tölle 4 ágyút és egynehány embert elvett. A' Jussuf Basa' tábora és 2 zászló esett a' győzdelmes kezébe. Méltó emlékezetre, hogy Kiuprikői-nek ez a' meghatározó megtámadatása, nekünk, tsak egy emberünkbe került. Tsak a' szalamaly-i megtámadás-előtti este, valamint a' Giroff Gen. fedezett megtámadásánál, vallottunk 13 elesett és 8 megsebesedett ember-kárt. Rüdiger Gen. a' Ragowsky Gen. 4 tsapattját Kiuprikői-ben hagyatván, maga, ismét alább ment a' Kamczik' jobb partján, hogy szükség' esetében Roth Generált segített. — Ez is elérte a' hónap' 17-dikén a' Kamczik' partját, azon helylyen, a' hol a' Várnából Burgásba menő országút ezt a' folyóvizet keresztül vágja: Az ellenség elfoglalva tartotta az általellenbeni partot, 12 ágyúval megakart jó sántzokkal. Egy mérges ágyútűz kezdődött — el mind-a' — két részről: mint hogy ennek semmisikere nem volt, meghatározta Roth Gen., maga' részéről

kerülni-meg a' Törököket, midőn általmenetelét, az állásához 7 werstnyire, feljűlről, Dulguer-falvánál végbe-vitte. — Éjtszaka, a' nagy országúton hagyta ő' Froloff Generált egynehány tsapattal, és nyomult maga 14 tsapattal egy, tsaknem által-törhetetlen oldal-úton, mely Dulgerbe viszen. — Itt is vólt az ellenségnek egy sántza, de, ágyú nélkül. Az országútak' rossz állapotja és 4 híd, mellyeket kénytelenítették a' Kamczik 4 ágán felállítani, feltartóztatták iparkodásunkat. Tsak 19-dikén hajnalban esett-meg az általmenetel. — Veliaminoff General rárohant 4 tsapattal az ellenség' sántzára, 's elvette azokat, nyomon. — Repültek a' Törökök 's elhanyták fegyvereiket — Hasznát-vette Roth Gen. ezen következésnek, haladék nélkül nyomult Derwis-Jowannak, a' hol a' két lófarku Ali-Seffiek-Basa' főtábora vólt, melyre az alsó Kamczik' védelme vólt bízva. Egy olyan út' nehésségeinek ellenére is, mellyet a' sereg maga vólt kénytelen magának készíteni, elérték az ellenség' táborát. Egy újjonnan felállított rendes, lovas török reg. kínált minket meg legelőssör az ütközettel. — Egy pillantatban elnyomták azt a' Charkoff lantsás regimentje és a' Jegoff' Kozákjai. A' tábor-védellező sántzokat, tsak-hamar azután, a' Muroff' gyalog regimentje, a' 32-dik vadász-reg., a' Charkoff és curlándi Uhlanus-regementek, kiket 16 ágyú' tüze segített, elvették. A' futók, az erős üzés által, sokat veszettek holtakban és sebesekben. Egész táborjok, 5 ágyú, 5 puskaporos szekér, 6 zászló és 200 fogoj, a' miket töllok elszedtek.

Froloff Gen. maga' részéről megértvén, hogy Roth Gen. a' vízen által kaphatott, maga is neki támodt az ellenségnek. — A' 9- és 10-dik Vadász reg. Önkéntesei, neki rohantak a' folyóviznek,

a' nélkül hogy az általmenetel keresését megvárták volna. Ez a' vakmérészség meghatotta az ellenséget úgy, hogy alig várta kártétseit ellőni, a' legnagyobb sietséggel vitte ágyúit, 's vissza vonúlt Aspro-felé. — Száz Kozák a' Baclanoff regementből, kik a' foljón általmentek úzte a' Törököket 's elvett tollók egy ágyút.

Júl. 20-adián, nyomúlt Roth Gen. Aspro-felé, előlmenői Paliofanának mentek, mely a' Balkán-bértznek legmagossabb teteje. Az ellenség úgy megrémült, hogy nem gondolkozott a' magas hegyek' bemeneteleit, mellyeket már úgy lehet nézni, mint megvetteket, kivált' a' mellyek a' bal colont illetik, védelmezni. A' jobb, Rüdiger Gen. alatt, 20-adián ért Fundukli-dere-be; előlmenői, Ai-vadsik-be. A' tartogatott, Pablen Gen. alatt a' főszállással, 19-dikén Hassan-larban, 20-adián Dervis-Jowan-ban volt.

Egyéberánt, a' júl. 17-én és 18-án és 19-dike, mellyek nekünk a' Balkán' Portáit oly' ditsőségesen nyitották-ki, kerültek az ellenségnek 10 ágyúba, 14 zászlóba és mintegy 400 fogaiba, nagy számu elesetteken kívül. Minden seregünk folytattja az úttját. — A' Nagyvezir, a' nélkül-hogy valamit lendítene, Sunlában maradt.

Törökország

A' Courier de Smyrne; jún. 28-adikáról, azt láttatik tudni Syrából, 20-adikáról, hogy mint bizonyost, úgy beszélik, — a' volói öbölben kerülgető áng. fregatte, Perseverence görög gőzhajóra bukkánván, mely ott, mint berekesztő-hajó találkozott, közlötte azzal a' Joniai sziget' országlovszéke' Hirdetményét, 's kívánta tőlle, hogy magát húzza hátra. A' görög vezér formáson nem engedett neki kívánságára, melyre a' fregatte tüzet adott és a' gőzhajót egyszerre

fenékre fúrta, elsűjlesztette. — Eddig még nem világosítottak-meg ezt a' bizonytalan kis navarini ütközet-formát. Ánconai levelek is állíttják ezt az ángl. mesterséget.

Konst. polj, júl. 16. — Az áng. Követ Gordon Úr' hivatalába belépő pompás audentiáját a' Nagyúrnál, a' bujukderi nagy kaszállón fekvő táborban, leírják némely Journálok az émejgésig tzi fra keleti formájában, melyben minden nemes méltóságot, tsak a' drága tzi fra készületekben kell keresni. Itt-sém fogja, a' mint láttzik, elkerülni a' frantzia Követség a' rá-adás nevet. A' tudósítás' utólja ímez: "Az ezen audentiánál végbe-vitt újj ceremomia, melynél jegyzést érdemel, hogy a' Követnek 's kísérőinek megengedődött kardjokat, mellyeket külömben ilyen alkalmaknál le szoktak tenni, megtartani, — a' jelen volt katonaság nagy száma, a' sátorok' és a' Nagyúr' menetelének gazdag és pompás készületei, idegen katonaság' megtekintésének ritkasága, 's a' számtalan nép — ezt a' pompázást egy legnagyobb-féle és legemlékezetesebb látvanná tesz, a' mi tsak ezen a' vidéken valaha elő-fordulhatott.

Pótlás a' Hartzmezőről

Utóbbi tudósítása Diebits Fővezérnek, Silistria' megvételéről. — Júl. 30-adián hajnalban felvettettünk egy minát, mely rést tsinált egész' a' várig be. Más napra, más két minát készítettünk jobb-felől, a' bástya' jobb hátúlja alá, a' közfal' mentében. Kilentz fedett út, mellyek a' glacis' hegyinél egybe-ütköztek, és egy 15 ágyús pad, tökéletessé tették a' rést, mellyet a' két mína nyitott. A' vár' árkában magában elkészített más két mína és hogy az ellenség megtudta az ostromlók' fáradhatatlan buzgóságát 's állhatatosságát, megretten-

tették a' Kommandáns Basákat, félre tévén előbbi kemény-nyakuságjokat, 10 óraker délelőtt beszélni kívántak Kraszowsky Gen. Helytartóval. — Míg pedig Gortsakoff Hg. Gen. Májor és Berg a' török Követekkel a' feltételek felett beszélgetett, mi a' munkát erőssen folytattuk a' minák által csinált résen. Látván a' Követek, hogy már a' rés ki is van tisztítva; nagy nyughatatlansággal sürgették az előbb vissza-vetett capitulatio' végre-hajtását, mellyet én a' Nagyvezír ellen kezdett hadi munkám előtt a' Nagyvezírnek elébe adtam. Megengette nekik Kraszowsky Gen. Helytartó, mellyet én is helybe-hagytam. A' Parlamentairek' nyughatatlansága a' capitulatio' végre-hajtása eránt oly' sürgetőssé lett, hogy Sert-Mahmud Basát, 70 esztendőös öreget, nem nézvén a' szörnyű setéttséget is, erővel kiküldötték a' várból éjjeli 10 óraker, mint zálogot ára, hogy a' kívánt capitulatiót nem fogják megtörni.

Júl. 1-ső napján, esteli 7 óraker ment-be Froloff Gen. Májor, 5 tsapat, 8 ágyúval a' könnyű ágyúságból, ceremonia-marsal, és lobogó zászlókkal a' várba, 2 résen, s elfoglalta a' bástyákat, kapukat és az egész várost. — A' többi környületeket már tudjuk. Az ágyú' száma, tsakugyan 269 volt; mert a' várbeli 258, a' hajókon pedig 51 volt. — Ezen fontos vár' megbukásának a' következése lett az, a' mit már aug. 8-adikán, az Erd. Híradó 12-dik számjában, a' 95-dik lapon, magános levélből hírré adtunk, hogy t. i. a' Muszkák, 21-dikén a' Balkánon erőt vettek, mely már most, megbizonyosodik hivataloson is.

K ü l ö m b f é l é k

A' Literary-Gazette júl. 18-adikáról a' következő tikkelt adja-elő: "Völt módunk benne kedden, az Aegyri-Ro-

omsban a' Chabert Úr' rendkívülvaló természet-ajándékaról — a' méreg' fogatjának kívül-belől ellent-állani — meggyőződni. Chabert Úr olyan ember, a' ki az ő' szintűgy tudallatos tehetségét — a' tűznek ellent-állani — mostanában az által bizonyította-meg, hogy ő' hosszú ideig, nagyobb melegben, mint a' mijejt akarmiféle más élő-lét kiállhatna, befűtött kementzékben bezárva maradt. A' maga' próbatételét egy, 15 szeméből álló társaságnak mutatta, melyben Gordon Smith Dr., Bury Chirurgus és más tudományos emberek voltak jelen. Minekutánna ő' az állati méreg ellen az eleit-vevővel (praeservatívával) felfegyverkezett; lenyelt az elálmétkodott társaság' jelen-létében 40 grán phosphort. A' phosphorust, a' jelenvalók között egyik tette a' Chabert Ur' nyelvére, melylyet ez, minden kétségen kívül a' gyomrába lenyelt. Az a' mérték, elég lett volna, mi úgy gondoljuk, mindazokat, a' kik jelen voltak, megölni. Más közelbbi próbája volt 2 kanal forró olajat (550°, és így, 120° a' fővő víz' forrósága felett) apró nyelésekkel meginni. Ezt tselekedte ő', minden látható nehétség nélkül; ámbar a' kanál, azután még egynehány minutumig, oly' forróan maradt, hogy senki-se nyúlhatott hozzá kézzel. Utóljára, egyenesen arsenicum' felmenő gőzzére tartotta Chabert Úr a' maga' fejét, mely gőz, minthogy a' szoba' nagy részén elterjedt, erőssebb volt, mint-sem valaki a' jelenvalók között büntetetlenül lehellette volna be. Mind-ezek után (bizonyos tekintetben, gyönyörűséget éreztünk mi magunkban, hogy ő' kiszabadult és szerentsénkre, nem vagyunk előmozdítóji vagy részvevőji egy önn-gyilkosságnak) láttuk hogy Chabert Úr jól ebédelt, éppen úgy, mintha kevés idővel azelőtt egy biskótát és pohár

serbet-et, falatozásúl ett volna. Azt állítja, — háromféle méreg-ellenvalóval bír, ú. m. egy praeservatívával a' növény, egy másikkal az állati és egy harmadikkal az ásványi méregellen. Sőt még azt is állítja, hogy kéksavanytvesszedelem nélkül lenyelhetne: és, mint-hogy ő a' viperáknak és más mérges állatoknak ellenek-allhatott; úgy vélekedik, hogy az ő' közbenjáró eszköze a' dühös kutya' harapása ellen is hasznos lenne.

Az Oláhországbeli Pestis' állapotja. Bukarest. Jún. 15-edikától, júl. 8-ikáig, van pestises ház 441; júl. 8-edikától, 13-ikáig 80 ház. — Jún. 20-edikától, júl. 5-ödikéig, holt 172, beteg 340. — A' dudedest-i ispotáljban: jún. 1-től, júl. 5-ig, holt 506, beteg 386; kétszeges betegek: 1574. Jún. 13-tól, júl. 5-dikig, meggyógyult 21, megholt Doctor 7, lázaret-szolga is 7.

Plojesti. Jún. 9-edikétől, júl. 5-ig: holt 119, beteg 77, kétszeges 233, pestises ház 78.

Buseu. Az egész lakosság' száma 2912, és, jún. 2-től, júl. 1-ig, megholt 224, beteg 247, kétszeges 256, meggyógyult 5.

Focksán. Megholt mindössze 2500.

Braila. 250 házból, eddig, csak 7 maradt-meg egy hónap alatt a' pestistől.

Globosia. Két ispotáljban, beteg 545.

Máj. 19-edikétől, júl. 3-ikáig, holt 291, Doctor 12, solga 24.

Urzitsets. Megholt 61, beteg 43. A' lakosok elszöktek, és csak a' Kommandáns és az Ispraunik maradtak a' városban.

Galatz. Máj. 29-edikétől, jún. 26-odikáig, holt 58, beteg 25.

Pitetstiben kezdődött a' betegség júl. 2-odikán. Ilvoful Kerületben, 67 faluban van dög; a' Vajdaság' másik részén, 85 faluban.

Jelentés

Újra jelenti a' Kološvári Kalendárium' kiadója, hogy a' kiknek a' Vásárok' bírtokossai közül szükséges volna a' Helységjeikben eső vásárok' talán hibás nyomtatásán a' laistromban segíteni, ne sajnálják azt a' magok jobb-vóltokért mindjárt bejelenteni. — Ez a' Kalendárium, mely minden embernek szemébe fog tűnni, ha elébb nem, octoberben készen lesz, és mind-a' két Hazában kedvességet fog találni. Helyes oknál-fogva, szántsándékkal nem akarjuk azt korábban kiadni, ámbár lehetne: főbb okát meg fogja maga annak idejében mutatni. — Francózott leveleket szívesen elfogad, valamint ezen Kalendáriumra, úgy mindenre-nézve az —

Erd. Híradó' Kiadója.

Státus papirosok' Foljamatja

	Ezüstpénzben			Ezüstpénzben				
	Béts, Aug.	4	5	6	London Júl.	24	25	—
Bank-Oblig. 2.1/2pC.	55.—	—	55.1/8	—	55.1/8	Consols, 3 pC.	89.1/8	— 99.1/2
Pengőpénz-Obl. 5pC.	99.1/2	—	99.3/16	—	99.1/2	Stocks-Prémie, Sh.	73-74	— — — —
Roths. 1820, 100f. CP.	166.5/8	—	—	—	—	Brasíliai Bons	59.—	— 58.1/2
Partial. 1821. Ua.	127.3/4	—	128.—	—	128.1/10	Buenos-Ayresi	—	— — — —
Bankaktia, 1000f. CP.	1137.—	—	1137.1/4	—	—	Columbiai	—	— — — —
Páris, Júl.	27	—	28	—	—	Mexikói	—	— — — —
Consols 5 pC.	109.50	—	109.60	—	—	Portugalli	44.—	— 44.—
Ugyanaz 3 pC.	81.55	—	81.35	—	—	Muszkaországi	100.3/4	— 100.3/4
Bank-aktia, 2000 Fr.	—	—	—	—	—	Görögországi	—	— — — —